

TANTÁRGYI ADATLAP

[kommunikáció és médiatudományi alapképzés](#)

I. Tantárgyleírás

Fotográfia: a technológiától a művészetig

The Photographic Image: from Technology to Art

Neptun-kód	szemeszter	K/V	értékelés	óraszám (e/gy)	kredit	nyelv	tárgyfélév
BMEGT43A241	2017/18	K	v	4/0	5	magyar	1/1

A tantárgy oktatója

[Pfisztner Gábor](#), óradó oktató
gabor.pfisztner@gmail.com
Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít

-

Kötelező/ajánlott előtanulmányi rend

-

A tantárgy leírása

A médium története során a fotográfiai képek életünk egyre több területén jelentek meg. A 19. század óta a technológia folyamatosan egyre elérhetőbbé vált, ami egyre több professzionális és személyes felhasználási módot tett lehetővé. A fotográfiai ma már a vizuális környezetünk szinte minden színterén jelen van. A kurzus célja, hogy a hallgatók a fotográfiai kommunikációról kapjanak praktikus, a vizuális kommunikáció

számos területén hasznosítható ismereteket. Ennek érdekében a félév során egyrészt áttekintjük a fotográfia mai alkalmazási területeit, másrészt olyan gyakorlati feladatokat oldunk meg, amelyek a fotográfiai képekkel való kommunikációs képességeket fejlesztik. Az elméleti és gyakorlati ismeretek arra készítik fel a hallgatókat, hogy a fotográfia eszköztárát tudatosan alkalmazzák olyan helyzetekben, ahol képszerkesztői vagy akár képalkotói feladatokat kell elvégezniük.

A tantárgy témakörei

kedd 10:15-11:45	heti témakörök
2018.02.06	Bemutakozás, a félév programjának ismertetése Technikai alapfogalmak, a fotográfia, mint kulturális forma és társadalmi gyakorlat
2018.02.13	Történeti háttér: a fotográfia a 19. században
2018.02.20	Történeti háttér: a fotográfia a 20. század első felében, változó technológiák, változó gyakorlatok
2018.02.27	Történeti háttér: a fotográfia a 20. század második felében, a fényképezés és a fénykép változó helye és szerepe
2018.03.06	A digitális technológia megjelenése, a fotográfia „hibridizálódása”
2018.03.13	„Műfajok” vagy „társadalmi gyakorlatok”, a fotográfia „társadalmi helye”
2018.03.20	Hogyan tegyük fényképekkel? A fénykép kommunikatív szerkezete
2018.03.27	Kép és jelentés: Ikon? Index? Szimbólum?
2018.04.03 oktatási szünet	Tavaszi szünet
2018.04.10	A fénykép narratívája
2018.04.17	Képi kommunikációs helyzetek I. illusztráció vs. hírkép Üzleti kommunikációs eszközök és a fénykép
2018.04.24	

A politika fényképhasználata

A „mindennapi élet”, családi album vagy közösségi média

2018.05.01

[oktatási szünet](#)

Oktatási szünet

2018.05.08

Fotográfia a kortárs művészetben (eszköz, anyag, test)

2018.05.15

A félév lezárása, értékelés, konzultáció

Irodalom

- Barrett, T. 2015. *Criticizing Photographs: An Introduction to Understanding Images*. New York: McGraw-Hill.
- Barrett, Terry: A Theoretical Construct for Interpreting Photographs. *Studies in Art Education*, Vol. 27, No. 2 (Winter, 1986), pp. 52-60 <http://www.jstor.org/stable/1320497>
- Barthes, R. 2000. Világoskamra: jegyzetek a fotográfiáról. Budapest: Európa.
- Barthes, Roland: A kép retorikája. In: *Filmkultúra*. 1990/5. Budapest, Magyar Filmintézet. 64-72. o.
- Bate, D. 2009. *Photography: The Key Concepts*. Oxford and New York: Berg.
- Bazin, A., *Mi a film?* Budapest, Osiris. 1995.
- Benjamin, Walter: A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában. In: *Walter Benjamin: Kommentár és Prófécia*. Budapest, Gondolat. 1969. 301-334 o. (jegyzetek: 386-394.) Elektronikus változat: A műalkotás a technikai reprodukálhatóság korában http://aura.c3.hu/walter_benjamin.html
- Blaskó Ágnes, Margitházi Beja, 2010. *Vizuális kommunikáció. Szöveggyűjtemény*. Budapest: Typotex
- Blum, Gerd et al: *Kunsthistorische Bildanalyse und allgemeine Bildwissenschaft: Eine Gegenüberstellung am konkreten Beispiel - Die Fotografie Terror of War von Nick Ut (Vietnam, 1972)*. In: Früchtl, Josef/Moog-Grünwald, Maria (szerk.): *Ästhetik in metaphysikkritischen Zeiten. 100 Jahre "Zeitschrift für Ästhetik und Allgemeine Kunstwissenschaft"*, Ze
- Costello, D. – Lopes, D. M. (eds.) 2012. Special Issue: The Media of Photography, *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 70:1.
- Crary, Jonathan: *A megfigyelő módszerei*. Budapest, Osiris Kiadó. 1999
- Danto, A. C., 1996. *A közhely színeváltozása: művészetfilozófia*. Budapest: Enciklopédia.
- Flusser, Vilém: *A fotográfia filozófiája*. Budapest, Tartóshullám, Belvedere, ELTE-BTK. 1990.
- Foucault, Michel: *Ez nem pipa*. Athenaeum 1993. I. 4.
- Frizot, Michel (szerk.): *The New History of Photography*. Könemann. [h.n.] 1998
- Gelencsér Gábor (szerk.): *Képkorszak. Szöveggyűjtemény*. Budapest, Korona Kiadó. 1998.
- Heidegger, Martin: *A világgép korszaka*. In: Bacsó Béla (szerk.): *Kép fenomen valóság*. [h.n.] Kijárat kiadó. 1997
- Horányi, Ö. (szerk.), 2003. *A sokarcú kép: válogatott tanulmányok a képek logikájáról*. 2. módosított kiadás. Budapest: Typotex.
- Kibédi-Varga Áron: *A szó-és-kép viszonyok leírásának ismérvei*. In: Bacsó Béla (szerk.) *Kép Fenomén Valóság, Kijárat Kiadó*, 1997. 300-320.
- Kittler, Friedrich: *Optikai médiumok*. Budapest. Ráció, Magyar Műhely, 2005.
- Kolta Magdolna: *Képmutogatók, A fotográfiai látás kultúrtörténete*. Elektronikus változat: <http://www.fotoklikk.hu/sites/default/files/fm/kepmutogatok/index.html>
- Lehmann Miklós: *A digitális kép*. Elektronikus publikáció: <http://lehmann.hu/lm/digitkep.pdf>
- Lester, Paul Martin, Dente Ross, Susan (szerk.): *Images That Injure. Pictorial Stereotypes in the Media*. Santa Barbara, Denver, Oxford. Praeger. 2011.
- Marien, Mary Warner: *A fotográfia nagykönyve. A fotográfia kultúrtörténete*. Budapest, Typotex. 2011.
- Mitchell, W. J. Thomas: *A képek politikája. Válogatott írásai*, Szeged, JATEPress, 2008.

- Mitchell, W. J. Thomas: Mi a kép? In. Bacsó Béla (szerk.): Kép Fenomén Valóság. [h.n.] Kijárat kiadó. 1997.
- Moholy-Nagy László: A festéktől a fényig. Bukarest, Kriterion. 1979.
- Mozgóképkultúra és médiaismeret. Szöveggyűjtemény. Elektronikus változat: <http://mek.oszk.hu/00100/00125/00125.pdf>
- Nagy Edina (szerk.): A kép a médiaművészet korában. [h.n.] L'Harmattan. 2006.
- Roberts, John: Photography after the Photograph: Event, Archive and the Non-Symbolic. Oxford Art Journal Vol. 32, No. 2 (2009), pp. 281, 283-298 Elektronikus változat: <http://www.jstor.org/stable/25650861>
- Smith, Ken (szerk. et al): Handbook of Visual Communication. Theory, Methods and Media. Mahwah, New Jersey, London. Lawrence Erlbaum Associates. 2005.
- Sturken, Marita, Cartwright, Lisa: Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture. New York, Oxford University Press. 2009.
- Trachtenberg, A. (ed.) 1980. Classic Essays on Photography. New Haven, Conn.: Leete's Island Books.
- Walden, Scott (szerk.): Photography and Philosophy: Essays on the Pencil of Nature. [h. n.] Blackwell Publishing. 2008.

A tantárgy oktatásának módja

előadás

II. Tantárgykövetelmények

Pótlási lehetőségek

A **prezentációk pótlására** a tervezett tantervi időpont utáni 2 órán, a kurzus órarendi időpontjában van lehetőség. Amennyiben ebben a két órában nincs előadás, akkor a következő előadáson még pótolható a prezentáció.

A határidőre nem teljesített feladatok **javítására** és **pótlására** legkésőbb az utolsó órán (2018. máj. 18.) személyesen, valamint 2018. május 28-ig elektronikus úton van lehetőség.

Konzultációs lehetőségek

kedd 9:30-10:00 (előzetes email-egyeztetés alapján)

A kurzus teljesítésének feltételei

A félév végi aláírás feltétele az órák 70%-át meg nem haladó hiányzás, valamint az, hogy a hallgató a félévközi feladatok fele esetében (lefelé kerekítve) ne vegyen igénybe pótlást.

A jelenlétet az oktató minden órán katalógussal ellenőrzi.

Két különböző alkalommal elkövetett húsz percet meghaladó késés egy mulasztott órának felel meg.

Az órák 70%-án való részvétel akadályoztatása esetén a hallgatóknak lehetőségük van a mulasztott órá(ka)t egy az adott órára az oktató által kijelölt szakirodalomból írt legalább 3500 leütéses recenzióval kiváltani. A recenzióknak tartalmaznia kell egy rövid leírást a szakirodalom téziséről és a hallgató önálló véleményét, asszociációit a témával kapcsolatban. A recenzió leadásának határideje a pótlási időszak utolsó munkanapja.

A kurzus teljesítésének feltétele az órákon való részvétel, az órák keretében vállalt prezentációk, recenziók, valamint egy szemináriumi dolgozat (írásbeli vizsga) megírása, amelyet a vizsgaidőszakban kell a később megadott határidőre leadni.

A szorgalmi időszakban az alábbi feladatokat kell teljesíteni:

1. Szakirodalmi prezentációk

A félév során legalább egyszer minden hallgató készít egy prezentációt az órán tárgyalt téma kiegészítéseként, amelyek az alábbi programban olvashatók.

2. Recenzió

Az alábbi listában felsorolt szakirodalomból legalább egy fejezet (vagy tanulmány) ismertetése, recenzálása írásban arra az órára, amikor a téma sorra kerül.

3. Fényképkészítés/-gyűjtés

Az egyes témákhoz (de legalább a feléhez) saját felvételek készítése és/vagy felvételek gyűjtése, azok ismertetése, sajátosságok kiemelése, elhelyezése az adott korszak kontextusában.

4. Irányított témájú elemzés

Az oktató legkésőbb a 6. héten kijelöl egy témát és a hallgatóknak ehhez a témához kapcsolódó fotót vagy fotósorozatot kell keresniük és az elemzésükben kifejteniük, hogyan kapcsolódik ez a megadott témához. Ezek az elemzések a 11. héttől hangzanak majd el.

Értékelési szempontok

A prezentációk során szempont, hogy a hallgató megértette a szöveget és át is tudja adni azt a többi hallgatónak.

A fényképkészítés illetve fényképgyűjtés egy-egy megadott témára összpontosít, lényeges, hogy ennek szempontjai érvényesüljenek, ill. problematikus pontok nyilvánvalóvá váljanak.

Az elemzési feladatokhoz pontos szempontrendszert kapnak majd a hallgatók a feladatok részletezésénél.

A félévi jegy (vizsgajegy) kiszámításának módja

A félévi jegy komponensei:	%
Szakirodalmi prezentáció	10 %
Recenzió	10 %
Fényképkészítés/-gyűjtés	10 %
Irányított témájú elemzés	20 %

Értékelés

95-100%	jeles (5)	Excellent [A]
90-94%	jeles (5)	Very Good [B]
80-89%	jó (4)	Good [C]
60-79%	közepes (3)	Satisfactory [D]
50-59%	elégséges (2)	Pass [E]
0-49%	elégtelen (1)	Fail [F]

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

Tudás

- Megfelelő ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy értő és kritikus módon bánjon fényképekkel a legkülönbözőbb felhasználási területeken
- Ismeri a fényképezés és fényképhasználat technológiai hátterét
- Áttekintéssel rendelkezik a fotográfiához kapcsolódó szférák felett, ismeri és érti a közöttük meglévő különbségeket viszonyukat a fényképekhez

Képesség

- Képes különböző vizuális információk értő is kritikus elemzésére, osztályozására
- Rendelkezik azzal a sajátos látásmóddal, amely segítségével fényképekkel tud bánni
- Képes szakterületén álláspontját, döntéseit és ítéleteit alátámasztani, megvédeni, azokkal kapcsolatban értelmes vitát folytatni

Attitűd

- Nyitott a társadalmi változások értékalapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő személet adaptálására/li
- Tisztában van vele és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és folyton változnak
- Elfogadja az identitások sokféleségét vallási, kulturális és társadalmi szempontból, és tiszteletben tartja azt másoknál

Önállóság és felelősség

- Nyitottan fogadja a kritikai észrevételeket
- Jól együttműködik egy csoport tagjaként bizonyos feladatok elvégzésében

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

kontakt óra	30%
házi feladat elkészítése	15%
írásos tananyag elsajátítása	15%
felkészülés a számonkérésre	10%
félévvégi esszé megírása	20%
elemző tanulmány megírása (írásbeli vizsga)	10%
összesen	100%

Tantárgyfelelős

név	beosztás	tanszék
Bátori Zsolt 2017/18. I. félév	egyetemi docens	BME Szociológia és Kommunikáció Tanszék